

24. Belova M.V. Socy`al`naya efekty`vnost` y`nvesty`cy`j v matery`al`noe proy`zvodstvo / Belova M.V. – SPb., 2005. – 272 s.
25. Belousov R.A. Obshhy`j y` specy`al`ny`j menedzhment: uchebny`k / Obshh.red. A.L. Gaponenko, A.P. Pankruxy`n. – M.: Y`zdvo RAGS, 2000. – 568 s.
26. Y`vanov V.N. Upravlencheskaya parady`gma XXI veka / Y`vanov V.N., Y`vanov A.V., Dorony`n A.O. - T.1. – M.: MGY`U, 2002. – S. 168.
27. Parfenova Y`.S. Socy`al`naya efekty`vnost` professy`onal`noj perepodgotovky` bezrabortny`x: opyt socy`ologo-upravlencheskogo analy`za / Parfenova Y`.S. – Ekateryn`burg, 2005. – S. 21.
28. Dry`dze T.M. Ocenka socy`al`ny`x posledstvy`j upravlenchesky`x resheny`j: «operezhayushhee vzveshy`vany`e» y`ly` eksperty`za gotovy`x programm y` proektov / Dry`dze T.M., Trushhenko O.E. // Prognoznnoe socy`al`noe proekty`rovany`e: teorety`ko-metodology`chesky`e y` metody`chesky`e problemy. – M., 1997. – S. 76.
29. Socy`al`no-ekonomy`cheskaya efekty`vnost` regy`onal`nogo razvy`ty`ya / [S.N. Rastvorceva, Fauzer V.V., Zadorozhny`j V.N., Zalevsky`j V.A.]; otv. red. d.э.n., docent S.N. Rastvorceva. – M.: Экон-У`nform, 2011. – 136 s.
30. Svobody`na M.V. Y`ntensy`fy`kacy`ya sel`skogo khozyajstva v тыпochны`x uslovy`yah. – M., 1999.-218 s.

Рецензент: Орлов В.М., д.е.н., професор кафедри економіки підприємства та корпоративного управління Одеської національної академії зв'язку ім. О.С. Попова

20.02..2015

УДК 65.011.4

Лазарева Наталя

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ
УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА**

В статті викладено результати критичного аналізу підходів до визначення механізмів управління в економіці. Автором

запропоновано власне визначення поняття «організаційно-економічний механізм управління ефективністю підприємства». Представлено структурно-функціональну модель механізму управління ефективністю діяльності підприємства, що за своєю суттю є організаційно-економічним механізмом.

Ключові слова: механізм управління, підприємство, управління ефективністю, структурно-функціональна модель

Лазарева Наталья

ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЙ МЕХАНИЗМ УПРАВЛЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТЬ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ

В статье изложены результаты критического анализа подходов к определению механизмов управления в экономике. Автором предложено собственное определение понятия «организационно-экономический механизм управления эффективностью предприятия». Представлена структурно-функциональную модель механизма управления эффективностью деятельности предприятия, который по своей сути является организационно-экономическим механизмом.

Ключевые слова: механизм управления, предприятие, управление эффективностью, структурно-функциональная модель

Lazareva Natalia

ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC MECHANISM OF ENTERPRISE PERFORMANCE MANAGEMENT

The paper presents the results of a critical analysis of approaches to defining management mechanisms in the economy. The author defines the organizational and economic mechanism of enterprise performance. The structural and functional model of the organizational and economic mechanism of enterprise performance management is presented.

Keywords: management mechanism, enterprise, performance management, structural and functional model

Постановка проблеми. Під механізмом в економіці розуміється послідовність дій, станів, що визначають процес або явище [1]. Відповідно механізм управління можна визначити як чітку послідовність дій (кроків, етапів, фаз), що визначають процес

управління. І, оскільки, управління є цілеспрямованим процесом, в ході якого вирішуються певні завдання, то механізм управління може бути представлений у вигляді алгоритму, який визначається як послідовність певних дій або кроків для вирішення поставленого завдання.

Однак будь-яка дія має виконуватися певним суб'єктом установленим способом або методом з використанням необхідних інструментів і засобів. Тому повне розкриття механізму управління потребує:

- 1) декомпозиції процесу на окремі фази, етапи, дії (функціональний аспект);
- 2) визначення виконавців і керівників (організаційний аспект);
- 3) вибору інструментів, методів та опису методичних аспектів управління (методичний аспект);
- 4) опису загального алгоритму вирішення основного завдання управління.

У сучасній теорії управління не існує єдиного підходу до визначення сутності поняття «механізм управління». Найчастіше вченими розглядається окремі складові загального господарського механізму: організаційний, економічний або організаційно-економічний механізми. Враховуючи управлінський характер завдань даної роботи, використання лише економічного механізму, що являє собою систему видів і форм власності, методів господарювання, форм управління, інструментів і важелів державного управління і ринкової саморегуляції щодо забезпечення ефективного функціонування підприємств [2, с. 21], зокрема від організаційної складової було б некоректним. Тому механізм управління ефективністю діяльності підприємства доцільно розглядати не в окремій економічній або організаційній формі, а в сукупній організаційно-економічній формі.

Таким чином, методологія даного дослідження пов'язана з побудовою організаційно-економічного механізму управління, що забезпечує безперервне та стійке зростання ефективності діяльності підприємства.

Мета статті. Метою цього дослідження є визначення сутності та побудова моделі організаційно-економічного механізму управління ефективністю діяльності підприємства.

Основний матеріал дослідження. В теорії механізмів

управління не існує загальноприйнятої трактування поняття «організаційний-економічний механізм управління».

О. Кендюхов визначає його як саморегулюючу систему елементів, в якій відбувається цілеспрямоване перетворення впливу елементів управління на необхідний стан або реакцію об'єктів управління [3, с. 5].

Ю. Лисенко та П. Єгоров визначають це поняття як систему формування цілей та стимулів, що дозволяє перетворювати в процесі трудової діяльності рух матеріальних і духовних потреб членів суспільства у рух засобів виробництва та його кінцевих результатів, спрямованих на задоволення платоспроможного попиту споживачів [4, с. 86].

Л. Дейнеко та В. Барканов розглядають організаційний-економічний механізм як сукупність інструментарію, ціле орієнтованих важелів та системоутворюючих регуляторів впливу [5, с. 89].

І. Грузнов визначає його як комплексне поняття, що характеризує сукупність необхідних взаємозв'язків, що виникають між різними елементами організації виробництва, праці і управління [6, с. 24].

А. Гончарук [7, с. 328] робить класифікацію існуючих підходів до розуміння поняття «організаційно-економічний механізм», поділяючи їх на операційний, методичний, функціональний та системний.

Операційний підхід відображає даний тип механізму управління у вигляді послідовності операцій (дій, заходів), що приводить до отримання необхідного результату [8, 9]. Даний підхід дуже зближує поняття «механізм управління» та «алгоритм» і дозволяє використовувати інструментарій складання алгоритмів для схематичного відображення організаційно-економічного механізму управління.

Методичний підхід визначає організаційно-економічний механізм як сукупність форм і методів управління, що використовуються в процесі формування та оптимального використання ресурсів підприємства для максимальної інтенсифікації виробництва [10, 11]. Основну увагу прихильниками даного підходу приділяється методичному забезпеченню процесу управління і його окремих елементів.

Функціональний підхід відображає даний механізм управління

в розрізі його функціональних складових: організаційного, мотиваційного та економічного механізмів [12]. Такий підхід пов'язує різні елементи складових в єдину систему функцій, які виконує механізм.

Системний підхід розглядає даний механізм як систему взаємозалежних організаційних та економічних підсистем (елементів): принципів, методів управління, організаційних форм і нормативів [3, 13-17]. Основною метою такої системи частіше називається підвищення ефективності виробництва.

Існують і інші визначення організаційно-економічного механізму управління, які розглядають його як:

- складний динамічний організм [18];
- сукупність форм, структур, методів, засобів і функцій управління [80];
- сукупність організаційних форм, економічних методів і важелів зовнішнього і внутрішнього впливу [19];
- сукупність необхідних зв'язків між різними взаємозалежними організаційними і економічними явищами [6].

Таке розмаїття підходів дає змогу охарактеризувати організаційно-економічний механізм управління в різних аспектах і представити його в різних формах. Однак з точки зору управління ефективністю визначень та характеристик організаційно-економічного механізму є небагато.

Зокрема, Г. Ткачук бачить організаційно-економічний механізм управління ефективністю як цілісну систему дієвих економічних моделей управління процесами оренди та організаційних моделей управління орендними відносинами, які використовуються одночасно, взаємодіють під впливом зовнішніх та внутрішніх факторів, доповнюють одна одну для забезпечення ефективного використання майна цілісних майнових комплексів (ЦМК) в господарській діяльності орендаря [20, с. 7]. На думку цього автора він має містити економічні механізми виходячи з особливостей основних процесів оренди; організаційні механізми виходячи з особливостей взаємовідносин сторін оренди ЦМК; моделі забезпечення оцінки, інформації та контролю ефективності. Таке трактування є досить специфічним та може бути віднесено лише до сфери орендних відносин, зокрема, для управління

діяльністю орендних підприємств.

А. Куценко визначає, що «організаційно-економічний механізм управління ефективністю діяльності підприємства є оптимальною сукупністю форм, структур, методів, засобів і функцій управління, яка формує через економічні важелі його відносини з зовнішнім середовищем із метою забезпечення цілеспрямованого оперативного регулювання діяльності за напрямками управління ефективністю для відповідності фактичного стану підприємства заданим параметрам» [21, с. 9].

Таке визначення спрямовано здебільшого на відносини із зовнішнім середовищем, упускаючи з виду важливість внутрішніх чинників та взаємовідносин в трудовому колективі, що забезпечують значну частину успіху підприємства та зростання його ефективності. Крім того, в ньому акцентується увага на оперативному регулюванні, що є достатньо однобоким розумінням процесу управління діяльності підприємства, в якому важливим є також тактичні та стратегічні аспекти.

Втім, на наш погляд, найбільш доречним серед існуючих визначень для управління ефективністю діяльності підприємства є визначення А. Гончарука: «організаційно-економічний механізм управління ефективністю підприємства – це система методів, операцій, важелів, організаційних структур та їх взаємозв'язків, що визначають зміст процесу управління ефективністю підприємства і, в сукупності, вирішують основну його завдання» [7, с. 329]. В якості основного завдання управління ефективністю цей автор бачить забезпечення сталого та безперервного зростання ефективності діяльності підприємства.

Таке визначення є системним, але дещо узагальненим та потребує уточнення.

Враховуючи вищезазначене ми сформулювали наступне визначення ключового поняття цієї статті:

Організаційно-економічний механізм управління ефективністю підприємства – це система взаємопов'язаних елементів, включаючи методи, організаційні структури, операції, інформаційно-технічні засоби, важелі та інструменти, які взаємодіючи між собою виконують циклічний комплекс стратегічних та оперативних завдань та функцій щодо виміру та оцінки ефективності, провадження управлінських дій

та моніторингу їхнього виконання, забезпечуючи стійке зростання показників структурної, динамічної та відносної ефективності діяльності підприємства.

Його структурно-функціональну модель представлено на рисунку 1.

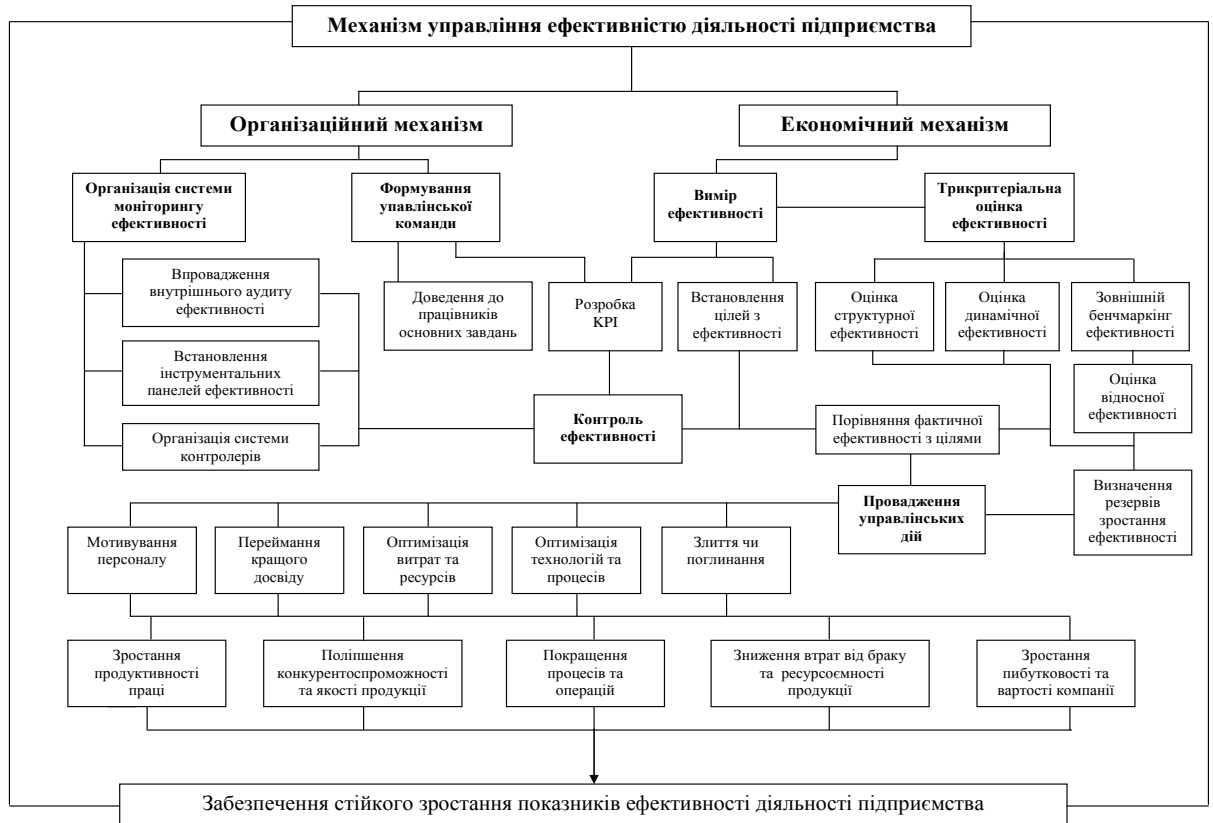

Рис. 1. Структурно-функціональна модель механізму управління ефективністю діяльності підприємства

Запропонований механізм управління ефективністю діяльності підприємства є за своєю суттю є організаційно-економічним та містить організаційну й економічну складові.

Організаційний механізм є важливою складовою цього механізму. Виконуючи функції організації та контролю, він містить дії, системи та оргструктури, що необхідні для повного та безперервного виконання процесу управління ефективністю, а саме:

- організацію системи моніторингу ефективності у формі впровадження внутрішнього аудиту ефективності, інсталяції системи інструментальних панелей ефективності Business Intelligence або системи контролерів;
- формування управлінської команди, що має організаційно

забезпечувати процес управління ефективністю діяльності підприємства, включаючи доведення до працівників основних завдань та розробку ключових індикаторів ефективності (KPI), за якими буде вимірюватись її рівень.

Економічний механізм в представленому механізмі виконує функції виміру та оцінки, з використанням запропонованої нами методичного підходу до трикритеріальної оцінки ефективності діяльності підприємства, що працює в умовах конкурентного середовища. Крім того, використовуючи методи зовнішнього бенчмаркінгу, він забезпечує виконання аналізу ефективності діяльності підприємства, що дозволяють виявити резерви скорочення витрат ресурсів та потенціал зростання ефективності, необхідні для встановлення нових цілей ефективності та способів їх досягнення.

Використовуючи сформовану управлінську команду, результати контролю та аналізу ефективності, запропонований механізм виконує провадження управлінських дій як оперативного так і стратегічного характеру:

- мотивування персоналу з метою підвищення продуктивності праці;
- переймання кращого досвіду у компаній-еталонів, що були встановлені за результатами бенчмаркінгу;
- оптимізацію витрат та ресурсів діяльності за результатами виявлених резервів їхнього скорочення;
- оптимізацію технологій та процесів з метою скорочення технологічного циклу та прискорення обороту підприємства;
- панування угоди злиття чи поглинання у разі виявлення стратегічної доцільності таких дій задля довготермінового зростання ефективності діяльності підприємства.

Оскільки усі перелічені дії мають на меті зростання ефективності діяльності підприємства в цілому, або за окремими напрямками, тому й загальний ефект від їхнього впровадження має бути позитивним з точки зору ефективного розвитку бізнесу.

Таким чином, запропонований організаційно-економічний механізм виконує основне завдання управління ефективністю діяльності підприємства – забезпечення сталого зростання показників структурної, динамічної та відносної ефективності діяльності підприємства.

Висновки. Досліджуючи існуючі механізми управління ефективністю, автор встановив неоднозначність розуміння цього поняття в науковій літературі. Критичний аналіз дозволив виявити та усунути недоліки існуючих визначень та надати власне визначення: *організаційно-економічний механізм управління ефективністю підприємства* – це система взаємопов’язаних елементів, включаючи методи, організаційні структури, операції, інформаційно-технічні засоби, важелі та інструменти, які взаємодіючи між собою виконують циклічний комплекс стратегічних та оперативних завдань та функцій щодо виміру та оцінки ефективності, провадження управлінських дій та моніторингу їхнього виконання, забезпечуючи стійке зростання показників структурної, динамічної та відносної ефективності діяльності підприємства.

Автором представлено структурно-функціональну модель механізму управління ефективністю діяльності підприємства, що за своєю суттю є організаційно-економічним та містить організаційну й економічну складові, та виконує основне завдання управління ефективністю діяльності підприємства – забезпечення сталого зростання показників структурної, динамічної та відносної ефективності діяльності підприємства.

Література

1. Большой экономический словарь [сост. А. Борисов]. – М.: Книжный мир, 2010. – 864 с.
2. Брюховецька Н.Ю. Економічний механізм підприємства в ринковій економіці: методологія і практика / Н.Ю. Брюховецька. – Донецьк: ІЕП НАН України, 1999. – 276 с.
3. Кендюхов О.В. Організаційно-економічний механізм управління інтелектуальним капіталом підприємства: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора екон. наук: спец. 08.00.04 “Економіка та управління підприємствами”/ О.В. Кендюхов. — Донецьк, 2007. — 31 с.
4. Лисенко Ю. Організаційно-економічний механізм управління підприємством / Ю. Лисенко, П. Єгоров // Економіка України. – 1997. - № 1. – С.86-87.
5. Дейнеко Л.В. Організаційно-економічний механізм активізації промислового розвитку / Л.В. Дейнеко, В.І. Барканов //

Національне господарство України: теорія та практика управління: зб. наук. праць. – К: Ін-т економ. та прогноз. НАН України, 2011. – С. 76–100.

6. Грузнов И.И. Эффективные организационно-экономические механизмы управления (теория и практика) / И.И. Грузнов. – Одесса: Полиграф, 2009. – 528 с.

7. Гончарук А. Г. Формування механізму управління ефективністю підприємства (на прикладі харчової промисловості) [Текст] : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04 / Гончарук Анатолій Григорович. Одеса, 2010. – 474 с.

8. Галиця І.О. Потенціал інноваторів: механізми використання / І.О. Галиця. – О.: ІПРЕЕД НАН України, 2005. – 298 с.

9. Ситник Л.С. Організаційно-економічний механізм антикризового управління підприємством / Л.С. Ситник. – Донецьк: ІЕП НАН України, 2000. – 504 с.

10. Рогоза М.Є. Організаційно-економічний механізм забезпечення ефективності діяльності промислових підприємств: дис. ... доктора екон. наук: 08.06.01 / Рогоза Микола Єгорович. — Полтава, 2005. — 470 с.

11. Шевцова О.Й. Організаційно-економічний механізм управління промисловою інфраструктурою суб'єктів господарювання: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора екон. наук: спец. 08.06.01 “Економіка підприємства і організація виробництва”/ О.Й. Шевцова. — Донецьк, 2001. — 32 с.

12. Транченко Л.В. Організаційно-економічний механізм управління підприємств машинобудівної галузі: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.01 “Економіка підприємства і організація виробництва”/ Л.В. Транченко. — К., 2005. — 22 с.

13. Мігай Н.Б. Організаційно-економічний механізм підвищення ефективності використання науково-технічного потенціалу машинобудівних підприємств: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.04 “Економіка та управління підприємствами”/ Н.Б. Мігай. — О., 2007. — 20 с.

14. Раєвнева О. В. Управління розвитком підприємства: методологія, механізми, моделі: [монографія] / О. В. Раєвнева. – Х.: ВД “ІНЖЕК”, 2006. – 496 с.

15. Косінський Р.А. Організаційно-економічний механізм управління капіталом підприємства: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.01 “Економіка підприємства і організація виробництва”/ Р.А. Косінський.— Х., 2005. — 20 с.

16. Сичевський М.П. Організаційно-економічний механізм розвитку харчової промисловості України (теорія, методологія, практика): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора екон. наук: спец. 08.07.01 “Економіка промисловості”/ М.П. Сичевський.— К., 2005. — 34 с.

17. Єрмоменко-Григоренко О.А. Організаційно-економічний механізм управління господарською діяльністю підприємства: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.01 “Економіка підприємства і організація виробництва”/ О.А. Єрмоменко-Григоренко. — Донецьк, 2000. — 24 с.

18. Інговатова В.О. Організаційно-економічний механізм забезпечення ефективної діяльності підприємств житлово-комунального комплексу: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.01 “Економіка підприємства і організація виробництва”/ В.О. Інговатова. — Маріуполь, 2007. — 18 с.

19. Яковлева Н.Г. Організаційно-економічний механізм управління інноваційним потенціалом відкритих акціонерних товариств: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.01 “Економіка підприємства і організація виробництва”/ Н.Г. Яковлева. — К., 2006. — 20 с.

20. Ткачук Г.О. Організаційно-економічний механізм управління ефективністю використання майна цілісних майнових комплексів виноробної промисловості: автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 / Г.О. Ткачук ; Одес. держ. екон. ун-т. — О., 2011. — 20 с.

21. Куценко А.В. Організаційно-економічний механізм управління ефективністю діяльності підприємства: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.04 ”Економіка на управління підприємствами” / А.В. Куценко. – Полтава, 2007. – 20 с.

1. Bol`shoj ekonomy`chesky`j slovar` [sost. A. Bory`sov]. – М.: Кну`zhnyj my`r, 2010. – 864 s.

2. Bryukhovecz`ka N.Yu. Ekonomichny`j mexanizm pidpry`yemstva

v ry`nkovij ekono`mici: metodologiya i prakty`ka / N.Yu. Bryuxovecz`ka. – Donecz`k: IEP NAN Ukrayiny`, 1999. – 276 s.

3. Kendyuxov O.V. Organizacijno-ekonomichny`j mexanizm upravlinnya intelektual`ny`m kapitalom pidpry`yemstva: avtoref. dy`s. na zdobuttya nauk. stupenya doktora ekon. nauk: specz. 08.00.04 “Ekonomika ta upravlinnya pidpry`yemstvamy”/ O.V. Kendyuxov. — Donecz`k, 2007. — 31 s.

4. Ly`senko Yu. Organizacijno-ekonomichny`j mexanizm upravlinnya pidpry`yemstvom / Yu. Ly`senko, P. Yegorov // Ekonomika Ukrayiny`. – 1997. - # 1. – S.86-87.

5. Dejneko L.V. Organizacijno-ekonomichny`j mexanizm akty`vizaciyi promy`slovogo rozvy`tku / L.V. Dejneko, V.I. Barkanov // Nacional`ne gospodarstvo Ukrayiny`: teoriya ta prakty`ka upravlinnya: zb. nauk. pracz`. – K: In-t ekonom. ta prognoz. NAN Ukrayiny`, 2011. – S. 76–100.

6. Gruznov Y`.Y`. Эффе́кты́вные органы́ зационоэкономы`chesky`e mexany`zmy upravleny`ya (teory`ya y` prakty`ka) / Y`.Y`. Gruznov. – Odessa: Poly`graf, 2009. – 528 s.

7. Goncharuk A. G. Formuvannya mexanizmu upravlinnya efekty`vnisty pidpry`yemstva (na pry`kladi xarchovoyi promy`slovosti) [Tekst] : dy`s. ... d-ra ekon. nauk : 08.00.04 / Goncharuk Anatolij Gry`gorovy`ch. Odesa, 2010. – 474 s.

8. Galy`cya I.O. Potencial innovatoriv: mexanizmy` vy`kory`stannya / I.O. Galy`cya. – O.: IPREED NAN Ukrayiny`, 2005. – 298 s.

9. Sy`tny`k L.S. Organizacijno-ekonomichny`j mexanizm anty`kry`zovogo upravlinnya pidpry`yemstvom / L.S. Sy`tny`k. – Donecz`k: IEP NAN Ukrayiny`, 2000. – 504 s.

10. Rogoza M.Ye. Organizacijno-ekonomichny`j mexanizm zabezpechennya efekty`vnosti diyal`nosti promy`slovy`x pidpry`yemstv: dy`s. ... doktora ekon. nauk: 08.06.01 / Rogoza My`kola Yegorovy`ch. — Poltava, 2005. — 470 s.

11. Shevczova O.J. Organizacijno-ekonomichny`j mexanizm upravlinnya promy`slovoyu infrastrukturoyu sub'yektiv gospodaruvannya: avtoref. dy`s. na zdobuttya nauk. stupenya doktora ekon. nauk: specz. 08.06.01 “Ekonomika pidpry`yemstva i organizaciya vy`robny`cztva”/ O.J. Shevczova. — Donecz`k, 2001. — 32 s.

12. Tranchenko L.V. Organizacijno-ekonomichny`j mexanizm upravlinnya pidpry`yemstv mashy`nobudivnoyi galuzi: avtoref. dy`s. na zdobuttya nauk. stupenya kand. ekon. nauk: specz. 08.06.01 "Ekonomika pidpry`yemstva i organizaciya vy`robny`cztva"/ L.V. Tranchenko. — K., 2005. — 22 s.

13. Migaj N.B. Organizacijno-ekonomichny`j mexanizm pidvy`shhennya efekty`vnosti vy`kory`stannya naukovy`-texnichnogo potencialu mashy`nobudivny`x pidpry`yemstv: avtoref. dy`s. na zdobuttya nauk. stupenya kand. ekon. nauk: specz. 08.00.04 "Ekonomika ta upravlinnya pidpry`yemstvamy"/ N.B. Migaj. — O., 2007. — 20 s.

14. Rayevnyeva O. V. Upravlinnya rozvy`tkom pidpry`yemstva: metodologiya, mexanizmy`, modeli: [monografiya] / O. V. Rayevnyeva. — X.: VD "INZhEK", 2006. — 496 s.

15. Kosins`ky`j R.A. Organizacijno-ekonomichny`j mexanizm upravlinnya kapitalom pidpry`yemstva: avtoref. dy`s. na zdobuttya nauk. stupenya kand. ekon. nauk: specz. 08.06.01 "Ekonomika pidpry`yemstva i organizaciya vy`robny`cztva"/ R.A. Kosins`ky`j. — X., 2005. — 20 s.

16. Sy`chevs`ky`j M.P. Organizacijno-ekonomichny`j mexanizm rozvy`tku xarchovoyi promy`slovosti Ukrayiny` (teoriya, metodologiya, prakty`ka): avtoref. dy`s. na zdobuttya nauk. stupenya doktora ekon. nauk: specz. 08.07.01 "Ekonomika promy`slovosti"/ M.P. Sy`chevs`ky`j. — K., 2005. — 34 s.

17. Yer`omenko-Gry`gorenko O.A. Organizacijno-ekonomichny`j mexanizm upravlinnya gospodars`koyu diyal`nistyu pidpry`yemstva: avtoref. dy`s. na zdobuttya nauk. stupenya kand. ekon. nauk: specz. 08.06.01 "Ekonomika pidpry`yemstva i organizaciya vy`robny`cztva"/ O.A. Yer`omenko-Gry`gorenko. — Donecz`k, 2000. — 24 s.

18. Ingovatova V.O. Organizacijno-ekonomichny`j mexanizm zabezpechennya efekty`vnoyi diyal`nosti pidpry`yemstv zhy`tlovo-komunal`nogo kompleksu: avtoref. dy`s. na zdobuttya nauk. stupenya kand. ekon. nauk: specz. 08.06.01 "Ekonomika pidpry`yemstva i organizaciya vy`robny`cztva"/ V.O. Ingovatova. — Mariupol`, 2007. — 18 s.

19. Yakovleva N.G. Organizacijno-ekonomichny`j mexanizm upravlinnya innovacijny`m potencialom vidkry`ty`x akcionerny`x tovary`stv: avtoref. dy`s. na zdobuttya nauk. stupenya kand. ekon. nauk: specz. 08.06.01 "Ekonomika pidpry`yemstva i organizaciya vy`robny`cztva"/ N.G. Yakovleva. — K., 2006. — 20 s.

20. Tkachuk G.O. Organizacijno-ekonomichny`j mexanizm upravlinnya efekty`vnistyju vy`kory`stannya majna cilisny`x majnovy`x kompleksiv vy`norobnoyi promy`slovosti: avtoref. dy`s. ... kand. ekon. nauk : 08.00.04 / G.O. Tkachuk ; Odes. derzh. ekon. un-t. — O., 2011. — 20 s.

21. Kucenko A.V. Organizacijno-ekonomichny`j mexanizm upravlinnya efekty`vnistyju diyal`nosti pidpry`yemstva: avtoref. dy`s. na zdobuttya nauk. stupenya kand. ekon. nauk: specz. 08.00.04 "Ekonomika na upravlinnya pidpry`yemstvamy`" / A.V. Kucenko. — Poltava, 2007. — 20 s.

Рецензент: Гончарук А.Г., д.е.н., професор, завідувач кафедри бізнес-адміністрування і корпоративної безпеки, Міжнародний гуманітарний університет

5.03.2015

УДК 338.12

Майорова Таміла, Маркітан Олександр, Стукало Олексій
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВЕНДІНГУ В УКРАЇНІ

У статті розглянуто сучасні тенденції розвитку торгівлі за допомогою автоматів, як форми впровадження інновацій в сфері роздрібної торгівлі. Визначено переваги та недоліки торгівлі за допомогою автоматів. Сформульовано правові та технологічні аспекти вендінгової торгівлі. Проведено оцінку ринкових вимог до автоматів, серед яких - автономність, ціна, бренд, зовнішній вигляд та інші. Проаналізовано основні кон'юнктурні тенденції ринку вендінгу в Україні. Визначено основні класифікаційні ознаки, що дозволяють провести оцінку структури ринку. Насамперед, це стосується товарів, що реалізуються за допомогою автоматів, територіального розташування, споживачів. Охарактеризовано основні проблеми, якими стикаються підприємці у сфері вендінгу, від логістики та кадрової політики до оптимізація мережі. Визначено чинники що забезпечуватимуть подальший розвиток ринку в майбутньому та сприятимуть побудові великих вендінгових мереж.

Ключові слова: роздрібна торгівля, вендінг, кон'юнктура ринку, маркетинг, торгівельний центр.